

मङ्गलैर्बज्रभिर्हीमैः पुत्रकामाभिरिष्टिभिः । नाससाद नृपश्रेष्ठः पुत्रं कुलविवर्द्धनं ।
 अथ काचीवतः पुत्रं गौतमस्य महात्मनः । शुश्राव तपसि श्रान्तमुदारं चण्डकौशिकं ।
 यदृच्छयागतं तन्तु वृक्षमूलमुपाश्रितं । पत्नीभ्यां सहितो राजा सच रत्नैरतोषयत् ।
 तमब्रवीत्सत्यवृत्तिः सत्यवाग्विषत्तमः । परितुष्टोऽस्मि राजेन्द्र वरं वरय सुप्रत ।
 ततः सभार्यः प्रणतस्तमुवाच वृहद्रथः । पुत्रदर्शनैराश्यादाप्यसन्दिग्धया गिरा ।
 ॥ राजोवाच ॥ भगवन्नाज्यमुत्सृज्य प्रस्थितोऽहं तपोवनं । किं वरेणात्पभाग्यस्य किं राज्येनाप्रजस्य मे ।
 ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ एतच्छ्रुत्वा मुनिर्धानमगमत्तुभितेन्द्रियः । तस्यैव चासदृशस्य च्छायायां समुपाविशत् ।
 तस्योपविष्टस्य मुनेरुत्सङ्गे निपपात ह । श्रवानमशुकादष्टमेकमाश्रफले किल ।
 तत्प्रगृह्य मुनिश्रेष्ठो हृदयेनाभिमन्य च । राज्ञे ददावप्रतिमं पुत्रसम्प्राप्तिकारणं ।
 उवाच च महाप्राज्ञस्तं राजानं महामुनिः । गच्छ राजन्कृतार्थोऽसि निवर्त्तस्व नराधिप ।
 एतच्छ्रुत्वा मुनेर्वाक्यं शिरसा प्रणिपत्य च । मुनेःपादौ महाप्राज्ञः सनृपः स्वगृहं गतः ।
 यथा समयमाज्ञाय तदा सनृपसत्तमः । दाभ्यामेकं फलं प्रादात्पत्नीभ्यां भरतर्षभ ।
 ते तदासंदिग्धा कृत्वा भक्त्यामासतुः शुभे । भावितादपि चार्थस्य सत्यवाक्यतया मुनेः ।
 तयोः समभवद्गर्भः फलप्राशनसम्भवः । ते च दृष्ट्वा सनृपतिः परां मुदमवाप ह ।
 अथ काले महाप्राज्ञ यथासमयमागते । प्रजायेतामुभे राजन्शरीरशकले तदा ।
 एकाचिवाङ्गचरणे अर्द्धादरमुखस्त्रिषे । दृष्ट्वा शरीरशकले प्रवेपतुरुभे भृशं ।
 उद्विग्ने सह सन्नद्य ते भगिन्यौ तदाऽबले । सजीवे प्राणिशकले तत्प्रजाते सुदुःखिते ।
 तयोर्धाव्यौ सुसम्बोते ते कृत्वा गर्भसंज्ञे । निर्गम्यान्तःपुरद्वारात्समुत्सृज्याभिरुग्मतुः ।
 ते चतुष्पथनिक्षिप्ते जरा नामाऽथ राक्षसी । जग्राह मनुजव्याघ्र मांसशोणितभोजना ।
 कर्तुकामा सुखवहे शकले सा तु राक्षसी । संयोजयामास तदा विधानबलचोदिता ।
 ते समानीतमात्रे तु शकले पुरुषर्षभ । एकमूर्त्तिधरो वीरः कुमारः समपद्यत ।
 ततः सा राक्षसी राजन् विस्मयोत्फुल्ललोचना । न शशाक समुद्रोदुं वज्रसारमयं शिशुं ।
 बालस्ताम्रतलं मुष्टिं कृत्वा चास्ये निधाय सः । प्राक्रोशदतिसंरब्धः सतोय इव तोयदः ।
 तेन शब्देन संभ्रान्तः सहसाऽन्तःपुरे जनः । निर्जगाम नरव्याघ्र राज्ञा सह परन्तप ।
 ते चावले परिच्छाने पयःपूर्णपयोधरे । निराशे पुत्रलाभाय सहसैवाभ्यगच्छतां ।
 तेऽथ दृष्ट्वा तथाभूते राजानं चेष्टसन्ततिं । तच्च बालं सुबलिनं चिन्तयामास राक्षसी ।
 नार्हामि विषये राज्ञो वसन्तो पुत्रगृह्णिनः । बालं पुत्रमिमं हन्तुं धार्मिकस्य महात्मनः ।
 सा तं बालमुपादाय मेघलेखेव भास्करं । कृत्वा च मानुषं रूपमुवाच वसुधाधिपं ।

॥ राक्षस्युवाच ॥ वृहद्रथ सुतस्तेऽयं मया दत्तः प्रगृह्यतां । तव पत्नीद्वये जातो द्विजातिवरशासनात् । धार्मीजनपरित्यक्ता
 मयाऽयं परिरक्षितः ।